

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
MELCHIOR WATHELET
28 päivänä helmikuuta 2018¹

Asia C-618/16

Rafal Prefeta
vastaan
Secretary of State for Work and Pensions

(Ennakkoratkaisupyyntö – Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (yltioikeus (hallintovalitusjaosto), Yhdistynyt kuningaskunta))

Ennakkoratkaisupyyntö – Henkilöiden vapaa liikkuvuus – SEUT 45 artikla – Liittymisehdoista vuonna 2003 tehdyn asiakirjan liitteessä XII oleva 2 luku – Yhdistyneen kuningaskunnan mahdollisuus poiketa asetuksen (EU) N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdasta ja direktiivin 2004/38/EY 7 artiklan 3 kohdasta – Poikkeukset, joita sovelletaan Puolan kansalaisiin, jotka eivät ole tehneet vastaanottavassa jäsenvaltiossa rekisteröityä työtä 12 kuukauden ajanjakson ajan

I. Johdanto

1. Nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö, jonka Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (yltioikeus (hallintovalitusjaosto), Yhdistynyt kuningaskunta) toimitti unionin tuomioistuimen kirjaamoon 29.11.2016, koskee yhtäältä Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltaan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan² (jäljempänä vuoden 2003 liittymisasiakirja) liitteen XII ja toisaalta työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella 5.4.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 492/2011³ 7 artiklan 2 kohdan sekä Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY⁴ 7 artiklan 3 kohdan tulkintaa.

2. Ennakkoratkaisupyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat asianosaisina Puolan kansalainen Rafal Prefeta ja Secretary of State for Work and Pensions (Yhdistyneen kuningaskunnan työ- ja eläke ministeri, jäljempänä SSWP) ja joka koskee viimeksi mainitun päätöstä olla myöntämättä Prefetalle ansiosidonnaista työllisyys- ja tukietuutta (income-related Employment and Support Allowance, jäljempänä riidanalainen etuus).

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² EUVL 2003, L 236, s. 33.

³ EUVL 2011, L 141, s. 1.

⁴ EUVL 2004, L 158, s. 77.

3. SSWP päätti evätä riidanalaisen etuuden Prefetalta sen perusteella, ettei hänellä ollut työntekijän asemaa eikä siten siihen liittyvää oleskeluoikeutta, joka on yksi kyseisen etuuden myöntämisen edellytyksistä.

4. Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevaan 2 lukuun sisältyvien poikkeusmääräysten nojalla toteutettujen kansallisten toimenpiteiden vuoksi sellaiset puolalaiset työntekijät, jotka eivät olleet työskennelleet yhtämittaisesti 12 kuukauden ajanjaksoa kansallisten säännösten mukaisesti rekisteröityinä työntekijöinä, eivät nimittäin voineet vedota kansallisiin säännöksiin, joilla direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohta oli saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, säilyttääkseen työntekijän aseman ja siitä seuraavan oleskeluoikeuden.

5. Käsiteltävässä ennakkoratkaisupyyntöä on kyse siitä, missä olosuhteissa vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun määräykset, joissa poiketaan väliaikaisesti SEUT 45 artiklasta ja SEUT 56 artiklan ensimmäisestä alakohdasta, antavat nykyisille jäsenvaltioille⁵ mahdollisuuden jättää soveltamatta Puolan kansalaisiin asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohtaa sekä direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaa ja siten rajoittaa heidän oikeuttaan saada riidanalaista etuutta.

II. Asiaa koskevat oikeussäännöt

A. Unionin oikeus

1. Vuoden 2003 liittymisasiakirja

6. Vuoden 2003 liittymisasiakirjassa määritellään Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan Euroopan unioniin liittymisen ehdot ja perustamissopimusten mukautukset.

7. Kyseisen asiakirjan ensimmäisen osan 1 artiklan toisen ja viidennen luetelmakohdan mukaan siinä tarkoitetaan ilmaisuilla

” – –

– ’nykyiset jäsenvaltiot’ Belgian kuningaskuntaa, Tanskan kuningaskuntaa, Saksan liittotasavaltaa, Helleenien tasavaltaa, Espanjan kuningaskuntaa, Ranskan tasavaltaa, Irlantia, Italian tasavaltaa, Luxemburgin suurherttuakuntaa, Alankomaiden kuningaskuntaa, Itävallan tasavaltaa, Portugalin tasavaltaa, Suomen tasavaltaa, Ruotsin kuningaskuntaa sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyttä kuningaskuntaa;

– –

– ’uudet jäsenvaltiot’ Tšekin tasavaltaa, Viron tasavaltaa, Kyproksen tasavaltaa, Latvian tasavaltaa, Liettuan tasavaltaa, Unkarin tasavaltaa, Maltan tasavaltaa, Puolan tasavaltaa, Slovenian tasavaltaa ja Slovakian tasavaltaa;

– –”

⁵ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 7 kohta.

8. Vuoden 2003 liittymisasiakirjan neljäs osa sisältää edellä mainittujen uusien jäsenvaltioiden osalta sovellettavat väliaikaiset määräykset. Kyseisessä osassa olevan I osaston 24 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Tämän asiakirjan liitteissä V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII ja XIV lueteltuja toimenpiteitä sovelletaan uusien jäsenvaltioiden osalta kyseisissä liitteissä määrätyn edellytyksin.”

9. Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteen XII otsikko on ”Luettelo, jota tarkoitetaan liittymisasiakirjan 24 artiklassa: Puola”. Kyseisessä liitteessä oleva 2 luku koskee henkilöiden vapaata liikkuvuutta, ja sen 1, 2, 5 ja 9 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. [SEUT 45] artiklaa ja [SEUT 56] artiklan ensimmäistä kohtaa sovelletaan täysimääräisesti työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen ja direktiivin 96/71/EY 1 artiklassa määriteltyä työntekijöiden tilapäistä liikkuvuutta edellyttävien palvelujen tarjoamisen vapauten toisaalta Puolan ja toisaalta Belgian, Tšekin tasavallan, Tanskan, Saksan, Viron, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Irlannin, Italian, Latvian, Liettuan, Luxemburgin, Unkarin, Alankomaiden, Itävallan, Portugalin, Slovenian, Slovakian, Suomen, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä ainoastaan, jollei 2–14 kohdassa vahvistetuista siirtymämääräyksistä muuta johdu.

2. Poiketen siitä, mitä asetuksen (ETY) N:o 1612/68 [henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15.10.1968 annettu neuvoston asetus (EYVL 1968, L 257, s. 2)] 1–6 artiklassa säädetään, ja liittymispäivää seuraavan kahden vuoden ajanjakson päättymiseen saakka nykyiset jäsenvaltiot soveltavat kansallisia tai kahdenvälisistä sopimuksista johtuvia toimenpiteitä, joilla säädellään Puolan kansalaisten pääsyä niiden työmarkkinoille. Nykyiset jäsenvaltiot saavat jatkaa tällaisten toimenpiteiden soveltamista liittymispäivää seuraavan viiden vuoden ajanjakson päättymiseen saakka.

Puolan kansalaisilla, jotka liittymispäivänä työskentelevät laillisesti jossain nykyisessä jäsenvaltiossa ja jotka ovat saaneet tulla kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille vähintään 12 kuukauden yhtämittaiseksi ajanjaksoksi, on oikeus työmarkkinoille pääsyyn kyseisessä jäsenvaltiossa, mutta ei kansallisia toimenpiteitä soveltavassa muussa jäsenvaltiossa.

Puolan kansalaisilla, jotka saavat tulla jonkin nykyisen jäsenvaltion työmarkkinoille liittymisen jälkeen vähintään 12 kuukauden yhtämittaiseksi ajanjaksoksi, on myös samat oikeudet. Toisessa ja kolmannessa alakohdassa mainittujen Puolan kansalaisten noissa alakohdissa mainitut oikeudet lakkaavat, jos he omasta tahdostaan lähtevät kyseisen nykyisen jäsenvaltion työmarkkinoilta.

Näitä oikeuksia ei ole niillä Puolan kansalaisilla, jotka työskentelevät laillisesti jossain nykyisessä jäsenvaltiossa liittymispäivänä tai ajanjaksona, jolloin kansallisia toimenpiteitä sovelletaan, ja jotka ovat saaneet tulla kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille alle 12 kuukauden ajanjaksoksi.

--

5. Jäsenvaltio, joka jatkaa kansallisten toimenpiteiden tai kahdenvälisistä sopimuksista johtuvien toimenpiteiden soveltamista edellä 2 kohdassa tarkoitetun viiden vuoden määräajan päättyessä, voi jatkaa kyseisten toimenpiteiden soveltamista liittymispäivää seuraavan seitsemän vuoden ajanjakson päättymiseen saakka, mikäli sen työmarkkinoille aiheutuu tai uhkaa aiheutua vakavia häiriöitä, ilmoitettuaan siitä komissiolle. Jos ilmoitusta ei tehdä, sovelletaan asetuksen – – N:o 1612/68 1–6 artiklaa.

--

9. Sikäli kuin direktiivin 68/360/ETY [jäsenvaltioiden työntekijöiden ja heidän perheidensä liikkumista ja oleskelua yhteisön alueella koskevien rajoitusten poistamisesta 15.10.1968 annettu neuvoston direktiivi (EYVL 1968, L 257, s. 13)] tiettyjä säännöksiä ei voida pitää erillään asetuksen – – N:o 1612/68 säännöksistä, joiden soveltamista lykätään 2–5 sekä 7 ja 8 kohdan mukaisesti, Puola ja nykyiset jäsenvaltiot saavat poiketa kyseisistä säännöksistä siltä osin kuin on tarpeen 2–5 sekä 7 ja 8 kohdan soveltamiseksi.”

2. Asetus N:o 492/2011

10. Asetuksella N:o 492/2011 kumottiin ja korvattiin 16.6.2011 alkaen asetukset N:o 1612/68.

11. Asetuksen N:o 492/2011 I luvun otsikko on ”Työ, yhdenvertainen kohtelu ja työntekijän perhe”.

12. Kyseisen luvun 1 jakson, jonka otsikko on ”Työn saanti”, 1–6 artiklassa kielletään lähinnä sellaiset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset sekä hallinnolliset käytännöt, joilla jäsenvaltiot asettavat sellaisia rajoituksia tai ehtoja työn hakemiselle tai työpaikan tarjoamiselle tai muiden jäsenvaltioiden kansalaisten oikeudelle ottaa vastaan työtä ja työskennellä, jotka eivät koske oman maan kansalaisia.

13. Mainitun luvun 2 jakson, jonka otsikko on ”Työskentely ja yhdenvertainen kohtelu”, 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltion kansalaista ei työntekijänä saa kansalaisuutensa vuoksi saattaa toisen jäsenvaltion alueella kotimaisiin työntekijöihin verrattuna eri asemaan työ- ja palvelussuhteen ehtojen suhteen; tämä koskee erityisesti palkkausta, irtisanomista ja työttömyyden sattuessa paluuta saman alan työhön tai uudelleen työllistämistä.

2. Hänen on saatava samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden.

– –”

3. Direktiivi 2004/38

14. Direktiivillä 2004/38 kumottiin ja korvattiin 30.4.2006 alkaen direktiivi 68/360.

15. Direktiivin 2004/38 7 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeus oleskella yli kolme kuukautta”, 1 kohdan a alakohdassa ja 3 kohdan a–c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Unionin kansalaisilla on oikeus oleskella toisen jäsenvaltion alueella yli kolmen kuukauden ajan

a) jos he ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia vastaanottavassa jäsenvaltiossa; tai

– –

3. Sovellettaessa 1 kohdan a alakohtaa unionin kansalainen, joka ei enää ole työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja, säilyttää työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan aseman

a) jos hän joutuu tilapäisesti työkyvyttömäksi sairauden tai tapaturman vuoksi;

b) jos hän yli vuoden työskenneltyään joutuu asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan ja ilmoittautuu työnhakijaksi asianomaiseen työvoimatoimistoon;

- c) jos hän alle vuoden kestäneen määräaikaisen työsuhteen päätyttyä tai kahdentoista ensimmäisen kuukauden aikana joutuu asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan ja ilmoittautuu työnhakijaksi asianomaiseen työvoimatoimistoon. Tällöin hän säilyttää työntekijän asemansa vähintään kuuden kuukauden ajan;

– –”

16. Direktiivin 2004/38 24 artiklan, jonka otsikko on ”Tasavertainen kohtelu”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei perustamissopimuksessa ja johdetussa oikeudessa annetuista nimenomaisista erityismääräyksistä muuta johdu, kaikkia vastaanottavan jäsenvaltion alueella tämän direktiivin nojalla asuvia unionin kansalaisia on kohdeltava jäsenvaltion kansalaisten kanssa tasavertaisesti perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla. – –”

B. Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntö

17. Uusista jäsenvaltioista peräisin olevasta maahanmuutosta ja työntekijöiden rekisteröinnistä antamallaan asetuksella 2004/1219 (Accession (Immigration and Worker Registration) Regulations, jäljempänä vuoden 2004 asetus) Yhdistynyt kuningaskunta lykkäsi työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien unionin sääntöjen soveltamista kahdeksan jäsenvaltion kansalaisten osalta niistä kymmenestä jäsenvaltiosta, jotka liittyivät Euroopan unioniin 1.5.2004.⁶ Poikkeustoimenpiteet toteutettiin vuoden 2003 liittymisasiakirjan 24 artiklan perusteella, ja ne olivat voimassa 30.4.2011 asti.⁷

18. Pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana vuoden 2004 asetusta oli muutettu muun muassa Euroopan talousalueelta peräisin olevasta maahanmuutosta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan annetulla asetuksella 2006/1003 (Immigration (European Economic Area) Regulations 2006/1003, jäljempänä vuoden 2006 asetus).

19. Vuoden 2004 asetuksessa, sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana, otettiin käyttöön uusista jäsenvaltioista tulevien työntekijöiden rekisteröintijärjestelmä (Accession State Worker Registration Scheme), jota sovellettiin edellä mainittujen kahdeksan jäsenvaltion kansalaisiin, jotka työskentelivät Yhdistyneessä kuningaskunnassa 1.5.2004–30.4.2011.

20. Vuoden 2004 asetuksen 2 §:ssä, jonka otsikko on ”Rekisteröintiä edellyttävät uusien jäsenvaltioiden työntekijät”, säädettiin seuraavaa:

”(1) Jollei tämän pykälän seuraavista momenteista muuta johdu, ’rekisteröintiä edellyttävillä uusien jäsenvaltioiden työntekijöillä’ tarkoitetaan asianomaisten uusien jäsenvaltioiden kansalaisia, jotka työskentelevät Yhdistyneessä kuningaskunnassa liittymisajanjakson aikana.

– –

⁶ Kyseiset jäsenvaltiot olivat Tšekin tasavalta, Viron tasavalta, Latvian tasavalta, Liettuan tasavalta, Unkari, Puolan tasavalta, Slovenian tasavalta ja Slovakian tasavalta.

⁷ Rajoituksia oli alun perin tarkoitus soveltaa 1.5.2004–30.4.2009. Unionin tuomioistuimeen toimitetusta asiakirja-aineistosta kuitenkin ilmenee, että Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 8.4.2009 päivätyllä kirjeellä komissiolle aikomuksestaan jatkaa kansallisten poikkeustoimenpiteiden soveltamista vielä kahdella vuodella (eli 30.4.2011 asti) vuoden 2003 liittymisasiakirjan XII liitteessä olevan 2 luvun 5 kohdan nojalla. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tuo ennakkoratkaisupyyntönsä esiin, että Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimissa on vireillä kante kyseisten toimenpiteiden voimassaolon jatkamisen lainmukaisuudesta. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteaa kirjallisissa huomautuksissaan, että kyseisten toimenpiteiden voimassaolon jatkamisen lainmukaisuutta käsitellään Court of Appealissa (muutoksenhaku tuomioistuin, Yhdistynyt kuningaskunta) vireillä olevassa asiassa Gubeladze v. Secretary of State for Work and Pensions. Istunnossa Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus vahvisti, että Court of Appeal oli antanut tuomionsa kyseisessä asiassa 7.11.2017 ja että tuomion mukaan Yhdistyneen kuningaskunnan päätös jatkaa työntekijöiden rekisteröintijärjestelmän soveltamista oli kohtuuton ja siten ristiriidassa unionin oikeuden kanssa. Tuomio ei kuitenkaan ole vielä lopullinen, koska Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus kertoi istunnossa valittaneensa siitä Supreme Court of the United Kingdomiin (ylin tuomioistuin, Yhdistynyt kuningaskunta).

(4) Asianomaisen uuden jäsenvaltion kansalainen, joka on työskennellyt laillisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa 12 kuukauden yhtämittaisen ajanjakson ajan osittain tai kokonaan 30.4.2004 jälkeen, lakkaa olemasta rekisteröintiä edellyttävä uuden jäsenvaltion työntekijä kyseisen 12 kuukauden ajanjakson päätyttyä.

--

(8) Edellä 3 ja 4 momenttia sovellettaessa henkilön katsotaan työskennelleen Yhdistyneessä kuningaskunnassa 12 kuukauden yhtämittaisen ajanjakson ajan, jos hän työskenteli laillisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseisen ajanjakson alkaessa ja päättyessä eikä mahdollisten välissä olevien ajanjaksojen, joiden kuluessa hän ei ole työskennellyt laillisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa, kesto ole yhteensä enempää kuin 30 päivää.

--”

21. Vuoden 2004 asetuksen 4 §:n 2 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Sellaisella asianomaisen uuden jäsenvaltion kansalaisella, jolla on uuden jäsenvaltion työntekijän asema ja jolta edellytetään rekisteröintiä, jos hän aikoo työskennellä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, ei ole oikeutta oleskella Yhdistyneessä kuningaskunnassa työnhakijana hakeakseen sieltä töitä.”

22. Vuoden 2004 asetuksen pääasiassa sovellettavan version 5 §:n 3 ja 4 momentissa säädettiin lisäksi seuraavaa:

”(3) Jollei 4 momentista muuta johdu, vuoden 2006 asetuksen 6 §:n 2 momenttia ei sovelleta rekisteröintiä edellyttäviin uusien jäsenvaltioiden työntekijöihin, jotka lopettavat työnteon.

(4) Kun rekisteröintiä edellyttävät uusien jäsenvaltioiden työntekijät lopettavat työnteon hyväksytyn työnantajan palveluksessa vuoden 2006 asetuksen 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa olosuhteissa yhden kuukauden kuluessa työn alkamisesta, kyseistä pykälää sovelletaan työntekijään kyseisen yhden kuukauden ajanjakson jäljellä olevana aikana.”

23. Vuoden 2006 asetuksella saatettiin direktiivi 2004/38 osaksi Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä.

24. Vuoden 2006 asetuksen 6 §:n 1 momentti koski tilanteita, joissa Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisella oli laajennettu oikeus oleskella Yhdistyneen kuningaskunnan alueella, ja siinä säädettiin, sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, seuraavaa:

”(1) Tässä asetuksessa ’edellytykset täyttävällä henkilöllä’ tarkoitetaan Euroopan talousalueen valtion kansalaista, joka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa

--;

(b) työntekijänä;

--”

25. Vuoden 2006 asetuksen 6 §:n 2 momentissa täsmennettiin edellytyksiä, jotka työnteon lopettaneen henkilön oli täytettävä säilyttääkseen saman pykälän 1 momentin b kohdassa tarkoitetun työntekijän aseman, ja siinä säädettiin seuraavaa:

”(2) Jollei 7A §:n 4 momentin soveltamisesta muuta johdu, henkilöä, joka ei enää työskentele, pidetään edelleen työntekijänä 1 momentin b kohtaa sovellettaessa,

- (a) jos hän joutuu tilapäisesti työkyvyttömäksi sairauden tai tapaturman vuoksi
- (b) jos hän Yhdistyneessä kuningaskunnassa työskenneltyään joutuu asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan ja ilmoittautuu työnhakijaksi asianomaiseen työvoimatoimistoon ja hän
 - (i) on ennen työttömäksi joutumistaan työskennellyt vähintään yhden vuoden ajan
 - (ii) on ollut työttömänä enintään kuusi kuukautta tai
 - (iii) voi osoittaa, että hän hakee työtä Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja että hänellä on todellinen mahdollisuus saada työtä

– –”

26. Vuoden 2006 asetuksen 7A §:n 4 momentissa säädettiin seuraavaa:

”[Tämän asetuksen] 6 §:n 2 momenttia sovelletaan uusien jäsenvaltioiden työntekijöihin,

- (a) joihin sovellettiin [vuoden 2004 asetuksen] 5 §:n 4 momenttia 30.4.2011 tai
- (b) jotka ovat joutuneet työkyvyttömiksi tai työttömiksi tai ovat mahdollisesti lopettaneet työskentelyn 1.5.2011 jälkeen.”

III. Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

27. Prefeta on Puolan kansalainen. Hän saapui Yhdistyneeseen kuningaskuntaan vuonna 2008 ja työskenteli siellä yhtämittaisesti 7.7.2009 alkaen 11.3.2011 asti, jolloin hänen työsuhteensa päättyi työstä riippumattoman loukkaantumisen takia.

28. Prefeta sai kansallisen lainsäädännön mukaisen työntekijän rekisteröintitodistuksen 5.1.2011. Näin ollen Prefeta oli tehnyt rekisteröityä työtä yhtämittaisesti kaksi kuukautta ja kuusi päivää eli ajanjakson 5.1.2011–11.3.2011.

29. Työsuhteen päätyttyä Prefeta oli joutunut asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan ja ilmoittautunut työnhakijaksi (jobseeker) asianomaiseen työvoimatoimistoon, ja hänelle maksettiin työttömyyskorvausta (jobseeker’s allowance) 20.3.2011 lähtien.

30. Prefeta haki riidanalaista etuutta 20.10.2011. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan riidanalainen etuus on tarkoitettu henkilöille, joiden työkyky on fyysisen tai psyykkisen tilan takia rajallinen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa lisäksi, ettei riidanalaista etuutta voida myöntää työnhakijoille unionin oikeuden tai Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön nojalla. Kyseisen tuomioistuimen mukaan riidanalaista etuutta voidaan Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaisesti myöntää vuoden 2006 asetuksen 6 §:n 1 momentin b kohdassa ja 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuille työntekijöille.

31. SSWP hylkäsi Prefetan hakemuksen sillä perusteella, ettei häntä pidetty Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä tarkoitettuna työntekijänä, koska hän oli Puolan kansalainen eikä hän ollut tehnyt rekisteröityä työtä vähintään 12 kuukauden yhtämittaista ajanjaksoa.

32. Prefeta nosti kanteen SSWP:n päätöksestä First-tier Tribunalissa (Social Entitlement Chamber) (alioikeus (sosiaalietuusjaosto), Yhdistynyt kuningaskunta), joka vahvisti kyseisen päätöksen. Prefeta valitti First-tier Tribunalin (Social Entitlement Chamber) ratkaisusta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.

33. Ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa Prefeta on lähinnä väittänyt vuoden 2004 asetuksen 5 §:n 3 momentin olleen ristiriidassa direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan kanssa sekä asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan kanssa.

34. Prefetan mukaan vuoden 2004 asetuksen 5 §:n 3 momentti johti siihen, etteivät ne asianomaisten uusien jäsenvaltioiden kansalaiset, jotka eivät olleet tehneet Yhdistyneessä kuningaskunnassa rekisteröityä työtä vähintään 12 kuukauden yhtämittaista ajanjaksoa, voineet säilyttää työntekijän asemaa direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti eivätkä saada asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdassa säädettyä yhdenvertaista kohtelua. Prefeta katsoo, ettei tätä rajoitusta voitu oikeuttaa vuoden 2003 liittymisasiakirjan perusteella, koska siinä ei määrätty mahdollisuudesta poiketa kyseisistä säännöksistä.

35. SSWP katsoo, että vuoden 2004 asetus on yhteensopiva vuoden 2003 liittymisasiakirjan kanssa, koska viimeksi mainitun asiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan mukaan ”näitä oikeuksia ei ole niillä Puolan kansalaisilla, jotka työskentelevät laillisesti – ajanjaksona, jolloin kansallisia toimenpiteitä sovelletaan, ja jotka ovat saaneet tulla kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille alle 12 kuukauden ajanjaksoksi”. SSWP:n mukaan ilmaisu ”nämä oikeudet” käsittää perussopimuksesta johtuvat oikeudet, jotka kuuluvat ”työntekijöille” direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan ja asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

36. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että vuoden 2003 liittymisasiakirjan XII liitteen tulkinta on monimutkainen unionin oikeutta koskeva kysymys, jota ei ole käsitelty aiemmin. Tässä tilanteessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset voidakseen ratkaista sen käsiteltävänä olevan riita-asian:

- ”1) Saattoivatko [nykyiset] jäsenvaltiot jättää [vuoden 2003 liittymisasiakirjan] liitteen XII perusteella soveltamatta Puolan kansalaisiin asetuksen [N:o 492/2011] 7 artiklan 2 kohtaa ja direktiivin [2004/38] 7 artiklan 3 kohtaa, kun työntekijä, joka oli tosin viiveellä täyttänyt kansallisen vaatimuksen työsuhteensa rekisteröinnistä, ei ollut vielä työskennellyt 12 kuukauden yhtämittaista rekisteröityä ajanjaksoa?
- 2) Jos vastaus ensimmäiseen kysymykseen on kieltävä, voiko työntekijä, joka on Puolan kansalainen, ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitetuissa olosuhteissa vedota direktiivin [2004/38] 7 artiklan 3 kohtaan, joka koskee työntekijän aseman säilyttämistä?”

IV. Asian tarkastelu

37. Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, voivatko nykyiset jäsenvaltiot jättää vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun, joka koskee henkilöiden vapaata liikkuvuutta, perusteella soveltamatta Puolan kansalaisiin kahta tiettyä säännöstä eli asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohtaa⁸ ja direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaa,⁹ kun työntekijä, joka on tosin viiveellä täyttänyt kansallisen vaatimuksen työsuhteensa rekisteröinnistä, ei ole vielä työskennellyt 12 kuukauden yhtämittaista rekisteröityä ajanjaksoa. Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, voiko Puolan kansalainen vedota direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaan, vaikka hän on täyttänyt viiveellä kansallisen vaatimuksen työsuhteen rekisteröinnistä eikä ole vielä työskennellyt 12 kuukauden yhtämittaista rekisteröityä ajanjaksoa, ja jos voi, niin missä olosuhteissa.

⁸ Jossa vahvistetaan syrjintäkiellon periaate sosiaalisten ja verotukseen liittyvien etujen osalta.

⁹ Joka koskee työntekijän aseman säilyttämistä ja siihen liittyvää oleskeluoikeutta.

38. Koska ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset ovat monelta osin päällekkäisiä, ne on mielestäni aiheellista käsitellä yhdessä.

A. Alustavat huomautukset

39. Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 1 kohdasta ilmenee, että SEUT 45 artiklaa ja SEUT 56 artiklan ensimmäistä kohtaa sovelletaan täysimääräisesti työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen ja työntekijöiden tilapäistä liikkuvuutta edellyttävien palvelujen tarjoamisen vapauteen Puolan ja kyseisen liittymisasiakirjan 1 artiklan toisessa luetelmakohdassa määriteltyjen nykyisten jäsenvaltioiden välillä vain siinä tapauksessa, ettei saman luvun 2–14 kohdassa vahvistetuista siirtymämääräyksistä muuta johdu.¹⁰

40. Kyseiset määräykset sisälsivät poikkeuksia, jotka koskivat asetuksen N:o 1612/68 1–6 artiklaa sekä sellaisia direktiivin 68/360 säännöksiä, joita *ei voi erottaa* asetuksen N:o 1612/68 säännöksistä, joiden soveltamista on puolestaan lykätty 2 luvun 2–5, 7 ja 8 kohdan nojalla *siltä osin kuin on tarpeen* kyseisten kohtien soveltamiseksi.¹¹

41. Nämä poikkeukset SEUT 45 artiklasta ja SEUT 56 artiklan ensimmäisestä kohdasta koskevat työntekijöiden vapaan liikkuvuuden sekä työntekijöiden tilapäistä liikkuvuutta edellyttävien palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteita, ja niitä on tietenkin tulkittava suppeasti.¹²

B. Mahdollisuus jättää soveltamatta asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohtaa Puolan kansalaisiin

42. On syytä huomauttaa, etteivät vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 1–14 kohta sisällä minkäänlaista viittausta asetukseen N:o 492/2011, jota ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ensimmäinen kysymys koskee ja jota on alettu soveltaa vasta kyseisen liittymisasiakirjan voimaantulon jälkeen.

43. Kyseisten määräysten kohteena oleva asetus N:o 1612/68 kuitenkin kumottiin asetuksella N:o 492/2011,¹³ jonka johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todetaan, että ”asetusta [N:o 1612/68] on muutettu useita kertoja ja huomattavilta osilta [ja että] mainittu asetus olisi selkeyden ja järjeistämisen takia kodifioitava”. Huomautan, että 1–7 artiklan sanamuoto on kummassakin asetuksessa lähes sama.

44. Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 1–14 kohdassa, jotka koskevat henkilöiden vapaata liikkuvuutta,¹⁴ määrätyt poikkeukset koskevat ainoastaan asetuksen N:o 1612/68 1–6 artiklan säännöksiä, joiden otsikko on ”Työn saanti”.

10 Unionin tuomioistuin totesi 10.2.2011 annetun tuomion Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64) 24 kohdassa, että ”jos kansallinen lainsäädäntö on perusteltu jonkin vuoden 2003 liittymisasiakirjan 24 artiklassa tarkoitetun siirtymämääräyksen – tässä tapauksessa kyseisen asiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdassa mainitun siirtymämääräyksen – nojalla, sen yhteensoveltuvuudesta SEUT 56 ja SEUT 57 artiklan kanssa ei enää ole epäselvyyttä”.

11 Ks. erityisesti vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 9 kohta.

12 Ks. analogisesti tuomio 23.3.1983, Peskeloglou (77/82, EU:C:1983:92, 12 kohta) ja tuomio 3.12.1998, KappAhl (C-233/97, EU:C:1998:585, 18 kohta). Unionin tuomioistuin totesi 3.12.1998 antamansa tuomion KappAhl (C-233/97, EU:C:1998:585) 18 kohdassa, että ”liittymisasiakirjassa sallittuja poikkeuksia perustamissopimuksen säännöistä on tulkittava siten, että perustamissopimuksen tavoitteiden toteuttaminen helpottuu ja että sen sääntöjä sovelletaan täysimääräisesti”. Unionin tuomioistuin totesi 28.4.2009 antamansa tuomion Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271) 33 kohdassa, että ”uuden jäsenvaltion liittymisasiakirja perustuu pääasiallisesti siihen yleiseen periaatteeseen, että [unionin] oikeuden säännöksiä ja määräyksiä sovelletaan välittömästi ja täysimääräisesti kyseiseen valtioon, koska poikkeukset ovat sallittuja vain, jos niistä määrätään nimenomaisesti siirtymämääräyksissä”.

13 Ks. asetuksen N:o 492/2011 41 artikla.

14 Erityisesti 2–5 sekä 7 ja 8 kohta.

45. Näin ollen ja sanotun rajoittamatta asetuksen N:o 492/2011 ajallista soveltamista¹⁵ kyseisten määräysten viittaukset asetuksen N:o 1612/68 1–6 artiklaan on katsottava soveltuvin osin viittauksiksi asetuksen N:o 492/2011 1–6 artiklaan siinäkin tapauksessa, että vuoden 2003 liittymisasiakirjan määräyksiä tulkittaisiin suppeasti.

46. Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 1–14 kohdassa määrätty henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevat poikkeukset eivät siten koske muita asetuksen N:o 1612/68 säännöksiä, kuten kyseisen asetuksen ensimmäisen osan II osastoon ”Työskentely ja yhdenvertainen kohtelu” sisältyvän 7 artiklan 2 kohtaa, jonka mukaisesti jäsenvaltion kansalaisen on saatava toisen jäsenvaltion alueella työntekijänä ”samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden”.

47. Tästä seuraa, että Puolan tasavallan liittymispäivästä lähtien asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohtaa sekä tarvittavilta osin asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohtaa oli sovellettava täysimääräisesti puolalaisiin *työntekijöihin*,¹⁶ joiden oli myös saatava samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden,¹⁷ koska vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 1–14 kohdassa ei määrätty mahdollisuudesta poiketa SEUT 45 artiklasta tai SEUT 56 artiklan ensimmäisestä kohdasta.

48. Näin ollen se, että Prefeta oli täyttänyt viiveellä kansallisen vaatimuksen työsuhteensa rekisteröinnistä eikä ollut vielä työskennellyt 12 kuukauden yhtämittaista rekisteröityä ajanjaksoa, ei antanut Yhdistyneelle kuningaskunnalle perustetta jättää soveltamatta asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohtaa tai tarvittavilta osin asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohtaa Prefetaan silloin, kun tällä oli työntekijän asema.

49. Edellä esitetyn perusteella katson, etteivät nykyiset jäsenvaltiot voi jättää vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteen XII perusteella soveltamatta asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohtaa tai tarvittavilta osin asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohtaa Puolan kansalaisiin, joilla on työntekijän asema ja jotka siten ovat työntekijöitä tai itsenäisiä ammatinharjoittajia.

C. Mahdollisuus jättää soveltamatta direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaa Puolan kansalaisiin

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

50. Prefeta katsoo, että direktiivin 68/360 7 artiklan ja direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan mukaan työntekijällä, joka joutuu tilapäisesti työkyvyttömäksi esimerkiksi sairauden takia, on oikeus jäädä sen jäsenvaltion alueelle, missä hän työskentelee. Prefeta väittää ensiksi, ettei kyseinen oikeus vaikuta siihen, kuinka avoimet tai suljetut työmarkkinat ovat työntekijälle, toiseksi, että kyseiseen oikeuteen voi vedota vasta sen jälkeen, kun työntekijä on jo saanut tulla työmarkkinoille, ja kolmanneksi, että kyseinen oikeus ei estä jäsenvaltiota toteuttamasta järjestelmää, jossa uusien jäsenvaltioiden kansalaisten pääsy tiettyihin töihin olisi kielletty.¹⁸ Prefetan mukaan direktiivin 68/360 7 artiklassa ja direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdassa ei niinkään säännellä henkilön pääsyä työhön, vaan niissä

¹⁵ Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen alaviite 7.

¹⁶ Näin ollen Prefetan olisi pitänyt saada samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden koko siltä ajalta, jona hän työskenteli tosiasiaassa Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja hänellä oli siellä työntekijän asema, eli ajanjaksolta 7.7.2009–11.3.2011.

¹⁷ Ks. analogisesti tuomio 30.5.1989, komissio v. Kreikka (305/87, EU:C:1989:218, 15 ja 16 kohta).

¹⁸ Prefeta katsoo tämän johtuvan siitä, että niin kauan kuin uuden jäsenvaltion kansalainen ei ole työskennellyt palkattuna työntekijänä vähintään 12 kuukauden ajan, jäsenvaltio voi säännellä hänen mahdollisuuttaan päästä pysyvästi työmarkkinoille. Prefeta katsoo, että jos hän olisi esimerkiksi ottanut vastaan uuden työn, hänen olisi pitänyt ilmoittaa työsuhteensa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisen ylläpitämään rekisteriin, kun hänen mukaansa tällaisen edellytyksen asettaminen oli muutoin kielletty asetuksen N:o 1612/68 3 artiklan 1 kohdassa.

täsmennetään ehdot ja olosuhteet, joihin [unionin] työntekijällä on oikeus vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Hänen mukaansa kyseiset ehdot ja olosuhteet voidaan pitää erillään asetuksen N:o 1612/68 I osaston säännöksistä. Ne muistuttavat myös sisällöltään asetuksen N:o 1612/68 II osaston ”Työskentely ja yhdenvertainen kohtelu” säännöksiä, joista voidaan erityisesti mainita 7 artikla.

51. Prefetan mielestä direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan noudattaminen ei vaikuta liittymistä koskevien rajoitusten yleiseen tavoitteeseen. Hän katsoo, että liittymistä koskevien rajoitusten ansiosta jäsenvaltio voi valvoa tilapäisesti työmarkkinoilleen pääsyn edellytyksiä välttääkseen työmarkkinoiden häiriintymisen liittymisajanjakson aikana. Tämä sallii poikkeamisen asetuksen N:o 1612/68 I osastosta. Se, että henkilöllä on oikeus säilyttää oleskeluoikeutensa vastaanottavassa jäsenvaltiossa silloin, kun hän lopettaa tilapäisesti työnteon, ei Prefetan mukaan itsessään ole omiaan aiheuttamaan häiriöitä kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille, koska kyseinen ”työntekijä” ei tuolloin työskentele. Prefeta katsoo, ettei liittymistä koskevien rajoitusten tavoitteen saavuttamiseksi ole siten tarpeen antaa mahdollisuutta rajoittaa henkilön oikeutta säilyttää työntekijän asema.

52. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus katsoo, ettei vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevassa 2 luvussa edellytetä, että henkilöllä, joka on työskennellyt 12 kuukauden yhtämittaisen ajanjakson mutta joka ei ole saanut kyseiseltä ajanjaksolta työntekijän rekisteröintitodistusta, on oltava oikeus kaikkiin niihin oikeuksiin ja etuuksiin, joihin jäsenvaltion kansalainen voi vedota työntekijän asemansa perusteella. Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan mainitussa asiakirjassa ei myöskään määrätä, että henkilölle on myönnettävä kaikki nämä oikeudet sen jälkeen, kun hän on saanut – jonakin tiettyinä ajankohtana – työntekijän rekisteröintitodistuksen, jos hänellä ei ole tätä todistusta koko työskentelyajalta.

53. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, että mikäli Prefetan kanssa samassa tilanteessa olevalla Puolan kansalaisella, joka ei ole tehnyt rekisteröityä työtä 12 kuukauden yhtämittaista ajanjaksoa, olisi oikeus kaikkiin niihin oikeuksiin ja etuuksiin, jotka jäsenvaltion kansalaisilla on työntekijän aseman perusteella, vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohtaan sisältyvä täsmennys, jonka mukaan kyseisten oikeuksien ja etuuksien myöntämisen edellytyksenä on, että henkilö ”on saanut tulla kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille vähintään 12 kuukauden yhtämittaiseksi ajanjaksoksi”, olisi turha. Lisäksi tämä vaarantaisi rekisteröintivelvollisuuden tavoitteiden toteuttamisen, koska kyseisen velvollisuuden tarkoituksena on yhtäältä antaa Yhdistyneelle kuningaskunnalle mahdollisuus määrittää, mitkä edellytykset henkilön on täytettävä päästäkseen sen työmarkkinoille, jotta se voi arvioida tarpeen toteuttaa muita toimenpiteitä, ja toisaalta kannustaa kyseisiä uusien jäsenvaltioiden kansalaisia laillistamaan asemansa ja osallistumaan siten viralliseen talouteen.¹⁹

54. Komissio katsoo, että jos uuden jäsenvaltion työntekijä olisi voinut vedota direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan b ja c alakohtaan, Yhdistynyt kuningaskunta ei olisi voinut panna sisällöllisesti täytäntöön vuoden 2004 asetuksessa säädettyjä poikkeuksia, joilla pyrittiin säätelemään pääsyä Yhdistyneen kuningaskunnan työmarkkinoille rajoittamalla sellaisten uuden jäsenvaltion kansalaisten, jotka eivät ole taloudellisesti aktiivisia, oikeutta oleskella Yhdistyneen kuningaskunnan alueella työnhakutarkoituksessa. Direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan a alakohdan osalta komissio katsoo kuitenkin, ettei oikeutta säilyttää työntekijän asema voitu rajoittaa vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteen XII perusteella, koska kyseinen säännös ei liity sisällöllisesti toimenpiteisiin, joilla Yhdistynyt kuningaskunta säänteli pääsyä työmarkkinoilleen.²⁰

¹⁹ Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että mikäli edellä mainitut kansalaiset olisivat voineet saada yhden ainoan todistuksen osoituksena siitä, että he ovat saaneet tulla Yhdistyneen kuningaskunnan työmarkkinoille, ja heillä olisi siten ollut oikeus sosiaalivastuuksiin, kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän kustannukset olisivat kasvaneet merkittävästi eikä asianomaisilla henkilöillä olisi ollut kannustinta pitää rekisteröintitodistustaan ajan tasalla. Kukin työsuhte oli siten rekisteröitävä erikseen.

²⁰ Komissio huomauttaa myös, että se aloitti taannoin Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan rikkomismenettelyn uuden jäsenvaltion työntekijöihin sovellettavien poikkeustoimenpiteiden soveltamisalasta ja että yksi toimenpiteistä koski poikkeusta direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdasta. Asiaa ei kuitenkaan saatettu unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, koska kyseiset kansalliset toimenpiteet kumottiin 1.5.2011 ja kanne oli siten komission mielestä jäänyt vaille kohdetta.

2. Direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan sovellettavuus

55. On syytä todeta, että vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 1–14 kohdassa ei viitata lainkaan direktiiviin 2004/38,²¹ joka hyväksyttiin ja joka tuli voimaan vasta liittymisasiakirjan jälkeen.

56. Nykyiset jäsenvaltiot voivat poiketa vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 9 kohdan perusteella niistä direktiivin 68/360 säännöksistä, joita ei voida pitää erillään asetuksen N:o 1612/68 1–6 artiklan säännöksistä, joiden soveltamista lykätään vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan²² nojalla siltä osin kuin on tarpeen kyseisen kohdan soveltamiseksi.

57. Direktiivin 68/360 7 artiklan sanamuoto²³ on kuitenkin *sisällöltään* hyvin lähellä direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan sanamuotoa. Kumpikin säännös nimittäin koskee olosuhteita, joiden vallitessa unionin kansalainen, joka ei enää ole työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja, säilyttää työntekijän aseman.

58. Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, että ehdotuksessaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella²⁴ komissio totesi ehdotuksen 8 artiklan 7 kohtaa (josta sittemmin tuli direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohta) koskevista perusteluissaan, että kyseisissä säännöksissä²⁵ ”toistetaan direktiivin 68/360 eräiden säännösten keskeisin sisältö aikaisempaa selkeämmin, ja niihin liitetään yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joka koskee työntekijän oikeutta asemansa säilyttämiseen sen jälkeen, kun hän ei enää toimi palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana”.

59. Näin ollen katson, että vaikka vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 9 kohdassa ei viitata nimenomaisesti direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaan, on kuitenkin arvioitava, voidaanko viimeksi mainittu säännös pitää erillään asetuksen N:o 1612/68 1–6 artiklan säännöksistä, joiden soveltamista on lykätty saman tekstin 2 kohdan nojalla, ja jos voidaan, on myös arvioitava, miltä osin on tarpeen poiketa direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdasta vuoden 2003 liittymisasiakirjan edellä mainitun määräyksen soveltamiseksi.²⁶

21 Siinä ei siis viitata myöskään kyseisen direktiivin 7 artiklan 3 kohtaan, jota ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ensimmäinen kysymys koskee.

22 Vaikka 9 kohdassa viitataan myös sitä edeltäviin 3, 4, 5, 7 ja 8 kohtaan, katson, että vain 2 kohdan määräykset, joiden perusteella nykyiset jäsenvaltiot voivat rajoittaa Puolan kansalaisten pääsyä työmarkkinoilleen 12 kuukauden ajanjaksoksi, ovat merkityksellisiä pääasiassa.

23 Ensin mainitun direktiivin 7 artiklan 1 kohdan perusteella kyseisen direktiivin 4 artiklan mukaisesti myönnettyä oleskelulupaa ei nimittäin saa peruuttaa tilanteessa, jossa jäsenvaltion kansalainen, jolla on oikeus oleskella toisessa jäsenvaltiossa toimiakseen siellä palkallisena työntekijänä, on joutunut sairauden tai tapaturman takia tilapäisesti työkyvyttömäksi tai itsestään riippumattomasta syystä asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi. Lisäksi direktiivin 68/360 7 artiklan 2 kohdassa säädetään, että kun oleskelulupa uudistetaan ensimmäisen kerran, oleskeluaikaa voidaan rajoittaa, mutta ei kuitenkaan lyhyemmäksi ajaksi kuin 12 kuukaudeksi, jos työntekijä on itsestään riippumattomasta syystä ollut työttömänä jäsenvaltiossa yhtäjaksoisesti yli 12 kuukautta. Tuomio 26.5.1993, Tsiotras (C-171/91, EU:C:1993:215, 10 kohta).

24 Komission 29.6.2001 esittämä asiakirja KOM(2001) 257 lopullinen (EYVL 2001, C 270 E, s. 150).

25 Eli direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdassa.

26 On syytä muistuttaa, että SEUT 45 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden kansalaisilla on oikeus oleskella muiden jäsenvaltioiden alueella työn tekemiseksi (ks. SEUT 45 artiklan 3 kohdan c alakohta) tai hakemiseksi. Tuomio 26.5.1993, Tsiotras (C-171/91, EU:C:1993:215, 8 kohta). Ks. myös tuomio 26.2.1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80, 14 kohta), jossa on SEUT 45 artiklan 3 kohdan lisäksi kyse myös asetuksen N:o 1612/68 1 ja 5 artiklasta. Oleskeluoikeus liittyy nimittäin erottamattomasti työntekijöiden oikeuteen liikkua vapaasti unionin alueella.

3. Voidaanko direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohta pitää erillään asetuksen N:o 1612/68 1–6 artiklasta, jotka koskevat työn saantia?

60. Unionin tuomioistuin totesi 21.2.2013 antamassaan tuomiossa N. (C-46/12, EU:C:2013:97, 47 kohta), että ”SEUT 45 artiklassa tarkoitetun työntekijän käsitteen määritelmällä ilmaistaan se itse työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatteeseen erottamattomasti kuuluva vaatimus, että niihin etuihin, joita unionin oikeudessa annetaan tämän vapauden osana, voivat vedota ainoastaan sellaiset henkilöt, jotka todella tekevät työtä tai *vakavasti aikovat tehdä työtä*”.²⁷

61. Vaikka direktiivin 2004/38 7 artiklan otsikko on ”Oikeus oleskella yli kolme kuukautta”, sen 3 kohdassa ei luetella tyhjentyvästi²⁸ olosuhteita, joiden vallitessa unionin kansalainen, joka ei ole tahdostaan riippumattomista syistä, kuten jouduttuaan tahtomattaan työttömäksi tai sairauden tai tapaturman takia tilapäisesti työkyvyttömäksi, enää työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja, säilyttää oleskeluoikeuden lisäksi työntekijän aseman *palatakseen uudelleen työntekijäksi tai itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi*.²⁹

62. Unionin kansalaisen³⁰ mahdollisuus säilyttää työntekijän asema on siis sidoksissa siihen, että hän voi osoittaa olevansa saatavilla tai pystyvänsä ansiotyöhön ja voivansa siten palata työmarkkinoille kohtuullisessa ajassa. Huomautan, että direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan a alakohda koskee ainoastaan *tilapäistä* työkyvyttömyyttä ja että saman direktiivin 7 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdassa edellytetään, että työntekijä *ilmoittautuu työnhakijaksi* asianomaiseen työvoimatoimistoon.

63. Edellä esitetyn perusteella katson, että direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohta kattaa tilanteet, joissa unionin kansalaisen paluu työmarkkinoille on mahdollista, mikä tarkoittaa sitä, ettei kyseistä säännöstä voida pitää erillään asetuksen N:o 1612/68 työn saantia koskevista 1–6 artiklasta.³¹

27 Kursivointi tässä. Ks. vastaavasti tuomio 19.6.2014, Saint Prix (C-507/12, EU:C:2014:2007). Kuten kyseisen tuomion 28 kohdasta ilmenee, ”direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdassa ei tarkastella nimenomaisesti sellaisen naisen tilannetta, joka on erityistilanteessa raskautensa myöhäisvaiheisiin ja synnytyksen jälkivaikutuksiin liittyvän fyysisen rasituksen vuoksi”. Saman tuomion 40 kohdasta ilmenee kuitenkin, että ”se, että mainittu rasitus pakottaa naisen lopettamaan työn tekemisen ajaksi, jota hänen palautumisensa edellyttää, ei lähtökohtaisesti voi johtaa siihen, ettei kyseistä henkilöä voida pitää enää SEUT 45 artiklassa tarkoitettuna ’työntekijänä’”. Saman tuomion 41 kohdassa todetaan vielä, että ”se, että tällainen henkilö ei muutaman kuukauden ajan ole tosiasiallisesti ollut vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinoiden käytettävissä, ei merkitse sitä, ettei kyseinen henkilö kuulu enää noille työmarkkinoille kyseisen ajanjakson aikana, *kunhan hän palaa työhönsä tai löytää toisen työpaikan kohtuullisen ajan kuluessa synnytyksen jälkeen*” (kursivointi tässä). Ks. myös tuomio 29.4.2004, Orfanopoulos ja Oliveri (C-482/01 ja C-493/01, EU:C:2004:262, 50 kohta), jossa todettiin, että ”erityisemmin sellaisten vankien osalta, jotka ovat olleet työssä ennen vankeuteen joutumistaan, se seikka, että kyseinen henkilö ei ole ollut työmarkkinoiden käytettävissä vankeutensa ajan, ei lähtökohtaisesti merkitse sitä, että hän ei kuuluisi edelleen vastaanottavan jäsenvaltion laillisille työmarkkinoille, *edellyttäen, että hän löytää uudelleen työtä kohtuullisessa ajassa vapautumisensa jälkeen*”. Kursivointi tässä.

28 Ks. tuomio 19.6.2014, Saint Prix (C-507/12, EU:C:2014:2007, 31 ja 38 kohta) sekä 26.7.2017 esittämäni ratkaisuehdotus Gusa (C-442/16, EU:C:2017:607, 72 kohta).

29 Ks. 26.7.2017 esittämäni ratkaisuehdotus Gusa (C-442/16, EU:C:2017:607, 77 kohta). Unionin tuomioistuin on vuodesta 1964 lähtien katsonut, ettei SEUT 45 artiklan tai muiden tuolloin voimassa olleiden siirtotyöläisten sosiaaliturvaa koskevien oikeussääntöjen tarkoituksena ollut rajata suojaa koskemaan vain nykyisiä työntekijöitä, vaan niillä pyrittiin loogisesti suojelemaan myös sellaisia henkilöitä, jotka yhden työsuhteen päätyttyä *saattavat ottaa vastaan uuden työpaikan*. Ks. tuomio 19.3.1964, Unger (75/63, EU:C:1964:19).

30 Joka ei enää ole työntekijä tai itsenäinen ammatinharjoittaja.

31 Mielestäni direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaa ei voida pitää erillään myöskään asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdasta eikä asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdasta. Mikäli henkilö säilyttää asemansa työntekijänä, hänen on nimittäin saatava samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden. Tuomiossa Vatsouras ja Koupatantze (C-22/08 ja C-23/08, EU:C:2009:344, 32 kohta) katsottiin, että direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella työntekijän aseman säilyttäneillä unionin kansalaisilla oli oikeus etuuksiin, joiden tarkoituksena oli helpottaa pääsyä työmarkkinoille.

4. *Miltä osin on tarpeen poiketa direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdasta vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan soveltamiseksi?*

64. Direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan a alakohdassa ei edellytetä tietyn pituista ajanjaksoa, jonka ajan unionin kansalaisen on täytynyt olla työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana voidakseen säilyttää työntekijän aseman. Riittää, että henkilö tekee aitoa ja todellista työtä, eikä tällöin oteta huomioon sellaista työtä, joka on niin vähäistä, että sitä on pidettävä pelkästään toisarvoisena ja liitännäisenä.³²

65. Direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan b alakohdassa sen sijaan edellytetään, että henkilö on ollut työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana ”yli vuoden”. Saman artiklan 3 kohdan c alakohdassa säädetään lisäksi, että unionin kansalainen voi säilyttää työntekijän asemansa ainakin kuuden kuukauden ajan, jos hän alle vuoden kestäneen määräaikaisen työsuhteen päätyttyä tai kahdentoista ensimmäisen kuukauden aikana joutuu asianmukaisesti rekisteröidyksi työttömäksi tahtomattaan.

66. Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään lähinnä, että nykyiset jäsenvaltiot voivat siirtymäkaudella poiketa asetuksen N:o 1612/68 1–6 artiklasta soveltaakseen kansallisia toimenpiteitä, joilla säännellään Puolan kansalaisen pääsyä niiden työmarkkinoille. Saman kohdan kolmannessa alakohdassa rajataan tai määritellään tämä mahdollisuus siten, että sen mukaan Puolan kansalaisilla, jotka *ovat saaneet tulla* jonkin nykyisen jäsenvaltion työmarkkinoille liittymispäivän jälkeen *vähintään 12 kuukauden yhtämittaiseksi ajanjaksoksi*, on myös oltava oikeus päästä kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille. Lisäksi saman kohdan neljännessä alakohdassa vahvistetaan,³³ että niillä Puolan kansalaisilla, jotka työskentelevät laillisesti jossain nykyisessä jäsenvaltiossa liittymispäivänä tai ajanjaksona, jolloin kansallisia toimenpiteitä sovelletaan, ja jotka ovat saaneet tulla kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille alle 12 kuukauden ajanjaksoksi, *ei ole* näitä oikeuksia (kursivointi tässä).

67. Unionin tuomioistuimen mukaan vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä olevan 2 luvun 2 kohdan tarkoituksena on estää se, että uusien jäsenvaltioiden liittymisestä unioniin vanhojen jäsenvaltioiden työmarkkinoille aiheutuisi häiriöitä, jotka johtuisivat siitä, että niille saapuisi äkkiä huomattavia määriä kyseisten uusien jäsenvaltioiden kansalaisia.³⁴ Unionin tuomioistuin on myös katsonut, etteivät SEUT 56 ja SEUT 57 artikla³⁵ ole esteenä sille, että jäsenvaltio edellyttää vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdassa tarkoitettuna siirtymäkautena, että lähetettäessä kyseisen valtion alueelle työntekijöitä, jotka ovat Puolan kansalaisia, on hankittava työ lupa.³⁶

68. Näin ollen katson, että vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan määräyksillä otetaan käyttöön erityisjärjestelmä,³⁷ joka antaa nykyisille jäsenvaltioille mahdollisuuden säännellä Puolan kansalaisten pääsyä työmarkkinoilleen.

32 Ks. vastaavasti tuomio 4.6.2009, Vatsouras ja Koupatantze (C-22/08 ja C-23/08, EU:C:2009:344, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Mielestäni unionin lainsäätäjä ei siis jätä tässä tulkinnanvaraa viitattaessaan 12 kuukauden työskentelyjaksoon sekä vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan kolmannessa alakohdassa että saman kohdan neljännessä alakohdassa.

34 Tuomio 10.2.2011, Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Saman tuomion 26 kohdassa täsmennetään seuraavaa: ”Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdassa poiketaan työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta siten, että sen mukaan asetuksen N:o 1612/68 1–6 artikla jätetään siirtymätoimenpiteenä soveltamatta Puolan kansalaisiin. Tämän määräyksen mukaan jäsenvaltiot soveltavat 1.5.2004 lukien eli kyseisen valtion unioniin liittymisestä lähtien kahden vuoden ajan kansallisia tai kahdenvälisistä järjestelyistä seuraavia toimenpiteitä, joilla säännellään Puolan kansalaisten pääsyä niiden työmarkkinoille. Siinä määrätään myös, että jäsenvaltiot voivat jatkaa tällaisten toimenpiteiden soveltamista Puolan tasavallan liittymispäivää unioniin seuraavan viiden vuoden ajanjakson päättymiseen saakka.”

35 Mielestäni sama pätee SEUT 45 artiklaan, kun otetaan huomioon kyseisen määräyksen ja SEUT 56 artiklan läheinen yhteys vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdassa.

36 Tuomio 10.2.2011, Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64, 41 kohta). Ks. analogisesti tuomio 18.6.2015, Martin Meat (C-586/13, EU:C:2015:405, 23–26 kohta).

37 Ja joka määrittää tämän mahdollisuuden rajat.

69. Tässä yhteydessä on todettava, että kyseisen kohdan kolmannelta ja neljänneltä alakohdasta ilmenee selvästi, että nykyiset jäsenvaltiot voivat asettaa Puolan kansalaisten työmarkkinoille pääsylle kaksi kumulatiivista edellytystä, joista ensimmäinen on se, että henkilö on saanut tulla kyseisen jäsenvaltion työmarkkinoille, ja toinen on se, että työmarkkinoille päästyään henkilö on työskennellyt siellä yhtämittaisesti alle 12 kuukautta. Vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan kolmannen alakohdan sanamuodosta ilmenee, että Puolan kansalaisen on täytynyt *saada tulla* työmarkkinoille 12 kuukauden ajanjaksoksi, mikä tarkoittaa mielestäni sitä, että työskentelyn on seurattava työmarkkinoille pääsyä.

70. Mielestäni ilmaisu ”saada tulla” merkitsee tai edellyttää väistämättä kolmannen osapuolen toimenpidettä asianomaisen kansalaisen suhteen. Ei riitä, että asianomainen henkilö työskentelee. Kyseisen henkilön on täytynyt saada tulla töihin. Tämä edellyttää siis sellaista menettelyä, jolla säännellään tulon sallimista tai pääsyä työmarkkinoille, esimerkiksi edellyttämällä työlupaa, kuten 10.2.2011 annetussa tuomiossa Vicoplus ym. (C-307/09–C-309/09, EU:C:2011:64) tai pääasiassa kyseessä olevan järjestelmän kaltaista rekisteröintijärjestelmää.³⁸

71. Tässä tilanteessa³⁹ Puolan kansalaisten on täytettävä kaksi edellä mainittua kumulatiivista edellytystä, ennen kuin he saavat oikeuden päästä vapaasti työmarkkinoille SEUT 45 ja SEUT 56 artiklan mukaisesti. Näin ollen Puolan kansalaiset, jotka ovat saaneet tulla työmarkkinoille mutta ovat lopettaneet työnteon ennen 12 kuukauden ajanjakson täyttymistä⁴⁰ tai jotka ovat työskennelleet yli 12 kuukautta ilman, että ovat saaneet tulla tätä varten työmarkkinoille, ovat samassa tilanteessa kuin ne Puolan kansalaiset, jotka ovat työnhakijoita eivätkä ole vielä koskaan työskennelleet kyseisessä nykyisessä jäsenvaltiossa.

72. Se, että Puolan kansalaiselle, joka on saanut tulla työmarkkinoille alle 12 kuukauden ajanjaksoksi tai joka on työskennellyt yli 12 kuukautta saamatta tulla kyseisille työmarkkinoille, olisi myönnettävä työntekijän asema direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja hänellä olisi näin ollen oikeus päästä vapaasti nykyisten jäsenvaltioiden työmarkkinoille SEUT 45 ja SEUT 56 artiklan mukaisesti, olisi ristiriidassa vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan kolmannen ja neljännen alakohdan sanamuodon kanssa ja hankaloittaisi kyseisten määräysten toteuttamista.⁴¹

73. Näin ollen katson, että vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan soveltamiseksi on tarpeen poiketa direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdasta edellyttämällä kyseisessä asiakirjassa tarkoitettua siirtymäkauden aikana, että Puolan kansalaiset ovat saaneet tulla jonkin nykyisen jäsenvaltion työmarkkinoille vähintään 12 kuukauden yhtämittaiseksi ajanjaksoksi pääsyn sallimisesta lukien.⁴²

74. Edellä esitetyn perusteella katson, että nykyiset jäsenvaltiot saattoivat jättää vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteen XII perusteella soveltamatta Puolan kansalaisiin direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaa, kun työntekijä, joka oli täyttänyt kansallisen vaatimuksen työsuhteensa rekisteröinnistä, ei ollut vielä työskennellyt 12 kuukauden yhtämittaista rekisteröityä ajanjaksoa tämän muodollisuuden täyttämiseksi lukien. Tällaisessa tilanteessa Puolan kansalaiset eivät voi vedota direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaan.

38 On syytä huomauttaa, ettei unionin tuomioistuimelle toimitettua asiakirja-aineiston perusteella ole syytä epäillä, että pääasiassa käsiteltävä rekisteröintijärjestelmä olisi lupajärjestelmää raskaampi.

39 Kun nykyinen jäsenvaltio on käyttänyt vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevassa 2 luvussa määrättyä mahdollisuutta poiketa vapaata liikkuvuutta koskevista periaatteista.

40 Joko direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohdassa mainituista syistä tai lähdettyään omasta tahdostaan kyseisen nykyisen jäsenvaltion työmarkkinoilta. Ks. vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteessä XII olevan 2 luvun 2 kohdan kolmas alakohta.

41 Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 65 kohta.

42 Ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, että Yhdistynyt kuningaskunta on käyttänyt tätä mahdollisuutta antamalla vuoden 2004 asetuksen, jolla otettiin käyttöön tiettyihin kahdeksaan uuteen jäsenvaltioon sovellettava rekisteröintijärjestelmä. Ks. edellä tämän ratkaisuehdotuksen 17 ja 19 kohta. Vuoden 2004 asetuksen 2 §:n 4 momentista ilmenee, että Puolan kansalainen, joka työskentelee Yhdistyneessä kuningaskunnassa laillisesti 12 kuukauden yhtämittaisen ajanjakson liittymispäivän jälkeen, lakkaa olemasta rekisteröintiä edellyttävä työntekijä. Vuoden 2004 asetuksen 5 §:n 3 momentissa rajataan lisäksi rekisteröintiä edellyttävän työntekijän mahdollisuuksia säilyttää työntekijän asema.

V. Ratkaisuehdotus

75. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Upper Tribunalin (Administrative Appeals Chamber) esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Nykyiset jäsenvaltiot eivät voineet jättää Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan liitteen XII perusteella soveltamatta Puolan kansalaisiin työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15.10.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohtaa tai tarvittavilta osin työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella 5.4.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohtaa silloin, kun kyseisillä henkilöillä oli työntekijän asema eli he toimivat työntekijöinä tai itsenäisinä ammatinharjoittajina.

Nykyiset jäsenvaltiot saattoivat jättää vuoden 2003 liittymisasiakirjan liitteen XII perusteella soveltamatta Puolan kansalaisiin Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 7 artiklan 3 kohtaa, kun työntekijä, joka oli täyttänyt kansallisen vaatimuksen työsuhteensa rekisteröinnistä, ei ollut vielä työskennellyt 12 kuukauden yhtämittaista ajanjaksoa tämän muodollisuuden täyttämistä lukien. Tällaisessa tilanteessa Puolan kansalaiset eivät voi vedota direktiivin 2004/38 7 artiklan 3 kohtaan.